četrtek, 11. marec 2021

P9_TA(2021)0090

Otrokove pravice

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2021 o otrokovih pravicah glede na strategijo EU o otrokovih pravicah (2021/2523(RSP))

(2021/C 474/16)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989,

— ob upoštevanju splošnih pripomb Odbora Združenih narodov za otrokove pravice ([1]),

— ob upoštevanju smernic OZN za nadomestno skrb za otroke ([2]),

— ob upoštevanju globalne študije OZN o otrocih, ki jim je bila odvzeta prostost, iz leta 2019,

— ob upoštevanju političnega poročila OZN z dne 15. aprila 2020 z naslovom „The impact of COVID-19 on children" (Vpliv covida-19 na otroke) in pozitivnega odziva, ki sta ga skupaj vodili EU in skupina latinskoameriških in karibskih držav (GRULAC) in ki ga je podpisalo 173 držav,

— ob upoštevanju političnega odgovora Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) z dne 19. oktobra 2020 z naslovom „What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children?" (Kakšen je vpliv pandemije covida-19 na priseljence in njihove otroke?),

— ob upoštevanju deklaracije odbora ministrov Sveta Evrope o naraščanju anticiganizma in rasističnega nasilja nad Romi v Evropi, ki je bila sprejeta 1. februarja 2012,

— ob upoštevanju člena 3(3) in 3(5) Pogodbe o Evropski uniji,

— ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina),

— ob upoštevanju Direktive 2011/93/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji ([3]) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o spolni zlorabi otrok),

— ob upoštevanju direktiv EU o procesnih pravicah ([4]),

— ob upoštevanju priporočila Komisije z dne 20. februarja 2013 z naslovom „Vlaganje v otroke: prekinimo krog prikrajšanosti" ([5]),

— ob upoštevanju, da je leto 2021 mednarodno leto za odpravo dela otrok, in Komisijinega pristopa ničelne strpnosti do dela otrok,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. aprila 2017 o zaščiti otrok pri migracijah ([6]),

---

([1]) Zlasti splošne pripombe št. 5 o splošnih ukrepih za izvajanje Konvencije o otrokovih pravicah, splošne pripombe št. 6 o obravnavi otrok brez spremstva in otrok, ločenih od družine, zunaj države izvora, splošne pripombe št. 10 o pravicah otrok v mladoletniškem sodstvu, splošne pripombe št. 12 o pravici otroka, da je slišan, splošne pripombe št. 13 o pravici otroka do svobode pred vsemi oblikami nasilja, splošne pripombe št. 14 o pravici otroka, da se njegove koristi upoštevajo kot glavno vodilo pri odločanju, splošne pripombe št. 15 o pravici otroka do uživanja najvišjega dosegljivega zdravstvenega standarda, splošne pripombe št. 16 o obveznostih držav glede vpliva poslovnega sektorja na otrokove pravice.

([2]) Kot so bile določene v resoluciji generalne skupščine OZN A/RES/64/142 z dne 24. februarja 2010.

([3]) UL L 335, 17.12.2011, str. 1.

([4]) Zlasti Direktive (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku (UL L 132, 21.5.2016, str. 1), Direktive 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih (UL L 280, 26.10.2010, str. 1) in Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku (UL L 142, 1.6.2012, str. 1).

([5]) UL L 59, 2.3.2013, str. 5.

([6]) COM(2017)0211.

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 8. junija 2017 o zaščiti otrok pri migracijah,

— ob upoštevanju sporočil Komisije, sprejetih s ciljem oblikovanja Unije enakosti, v skladu s političnimi smernicami za naslednjo Evropsko komisijo v obdobju 2019–2024 ([7]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 24. junija 2020 o strategiji EU o pravicah žrtev (2020–2025) ([8]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. novembra 2019 o otrokovih pravicah ob 30. obletnici Konvencije OZN o otrokovih pravicah ([9]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. maja 2018 o zaščiti otrok pri migracijah ([10]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. februarja 2019 o potrebi po okrepljenem strateškem okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov po letu 2020 in okrepitvi boja proti anticiganizmu ([11]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. septembra 2020 o izvajanju nacionalnih strategij vključevanja Romov in boju proti predsodkom zoper ljudi romskega porekla v Evropi ([12]),

— ob upoštevanju vprašanja Komisiji o otrokovih pravicah glede na strategijo EU o otrokovih pravicah (O-000007/2021 – B9-0007/2021),

— ob upoštevanju členov 136(5) in 132(2) Poslovnika,

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

A. ker je otrok najprej in predvsem otrok ne glede na njegovo etnično pripadnost, spol, narodnost ali socialno in ekonomsko ozadje, sposobnosti ali status migranta ali rezidenta, potrebuje posebno zaščito in je upravičen do vseh pravic, določenih v Konvenciji OZN o otrokovih pravicah;

B. ker mora biti otrokova korist glavno vodilo pri vseh ukrepih in odločitvah, ki se nanašajo na otroke ter njihovo telesno in duševno zdravje;

C. ker imajo otroci pravico do vključujoče in cenovno dostopne predšolske vzgoje, kakovostne oskrbe in prostega časa; ker imajo otroci, zlasti otroci iz prikrajšanih okolij, pravico do zaščite pred revščino in do posebnih ukrepov za izboljšanje enakih možnosti ter boj proti diskriminaciji in segregaciji v izobraževanju; ker naložbe v razvoj v zgodnjem otroštvu prinašajo visoke donose z gospodarskega in družbenega vidika;

D. ker je bilo pred pandemijo covida-19 za otroke dvakrat bolj verjetno, da živijo v skrajni revščini, kot za odrasle ([13]); ker bi se po ocenah zaradi pandemije število otrok, ki živi pod državnim pragom revščine, lahko povečalo celo za 117 milijonov, v večrazsežnostni revščini pa živi približno 150 milijonov otrok več ([14]); ker je ta pandemija dodatno povečala neenakosti in otroke še bolj izpostavila tveganju skrajne revščine v primerjavi s stanjem pred pandemijo covida-19, ko je revščina ogrožala že četrtino otrok v Evropi;

([7]) Zlasti sporočil z dne 24. novembra 2020 z naslovom „Akcijski načrt za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027“ (COM(2020)0758), z dne 18. septembra 2020 z naslovom „Unija enakosti: akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025“ (COM(2020)0565), z dne 5. marca 2020 z naslovom „Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025“ (COM(2020)0152) in z dne 12. novembra 2020 z naslovom „Unija enakosti: strategija za enakost LGBTIQ za obdobje 2020–2025“ (COM(2020)0698).

([8]) COM(2020)0258.

([9]) Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0066.

([10]) UL C 41, 6.2.2020, str. 41.

([11]) UL C 449, 23.12.2020, str. 2.

([12]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0229.

([13]) Novice Eurostata, „EU children at risk of poverty or social exclusion“ (Otroci EU, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost), 5. marec 2020.

([14]) Brošura Unicefa „Vpliv covida-19 na večrazsežnostno revščino otrok“, september 2020; https://data.unicef.org/resources/impact-of-covid-19-on-multidimensional-child-poverty/

E. ker je zaprtje šol zaradi pandemije covida-19 prizadelo skoraj 1,6 milijarde otrok po vsem svetu in ker ocene kažejo, da utegne zaradi pandemije šolanje opustiti najmanj 24 milijonov šolarjev ([15]); ker je 370 milijonov otrok po vsem svetu zaradi zaprtja šol med pandemijo v povprečju prikrajšanih za 40 % šolskih obrokov, pri čemer so številnim otrokom ti obroki najpomembnejši vir vsakodnevne prehrane ([16]); ker so zaprtje šol in ukrepi, ki so omejili dostop do izobraževanja tako v šolah kot pri učenju na daljavo, še posebej prizadeli otroke iz socialno in ekonomsko prikrajšanih okolij, zlasti dekleta in invalidne otroke;

F. ker je pandemija covida-19 močno vplivala na pravico do izobraževanja; ker je izobraževalna politika sicer še vedno v pristojnosti držav članic, vendar so pandemija covida-19 in neenakosti, ki so se zaradi nje pojavile v izobraževanju, skupni izziv, s katerim bi se bilo treba spopasti skupaj na ravni Unije s skupnimi ukrepi in orodji Unije;

G. ker raziskave Eurostata ([17]) kažejo, da je leta 2018 88,3 % otrok v EU med tremi leti in najnižjo starostjo za obvezno šolanje obiskovalo formalno otroško varstvo, kar kaže na povečano potrebo po ustanovitvi več ustanov za dnevno varstvo otrok, saj gre za pomembno orodje za kognitivni in družbeni razvoj otrok od zgodnjega otroštva;

H. ker šolanje na domu za več kot dve tretjini otrok po vsem svetu še vedno ni mogoče, saj nimajo dostopa do interneta; ker je šolanje na domu izpostavilo izobraževalne in digitalne vrzeli v številnih državah članicah EU in po svetu, ki vplivajo na življenjske priložnosti otrok ter njihovo telesno in duševno zdravje, in ker digitalni razkorak še posebej prizadene mlada dekleta in mlade v ranljivem položaju ter mlade iz rasno opredeljenih skupin;

I. ker se po vsem svetu kar četrtina deklet, starih od 15 do 19 let, ne izobražuje in ne usposablja niti ni zaposlenih, medtem ko je takih dečkov le desetina; ker je spodbujanje enakosti spolov in krepitev vloge deklet osrednjega pomena za doseganje ciljev trajnostnega razvoja ([18]);

J. ker se zdi, da so bile otrokom prihranjene najhujše zdravstvene posledice sedanje svetovne pandemije; ker pa kriza zaradi covida-19 vseeno močno vpliva na otroke, saj vse bolj in neposredno ogroža njihovo dobro počutje in razvoj, tudi v zvezi z njihovim duševnim zdravjem; ker so še posebej prizadeti otroci iz prikrajšanih okolij, mladoletniki brez spremstva in otroci manjšin, kot so romski otroci; ker se ocenjuje, da bi lahko v šestih mesecih zaradi prekinitve osnovnih posegov, kot je rutinsko zdravstveno varstvo, umrlo dodatnih 1,2 milijona otrok in 56 700 mater; ker lahko nezadosten dostop do zdravstvenih storitev vpliva na vsa življenjska področja ([19]);

K. ker se je v številnih državah članicah EU povečalo število samomorov; ker je v nedavni raziskavi med mladimi v EU skoraj petina anketirancev odgovorila, da ima duševne zdravstvene težave ali simptome, kot sta depresija ali anksioznost ([20]); ker OZN opozarja na svetovno krizo na področju duševnega zdravja, ki ima lahko uničujoče dolgoročne družbene in gospodarske posledice za družbo, če ne bomo ukrepali, najvišjo ceno pa bodo plačali otroci in mladostniki ([21]);

([15]) https://data.unicef.org/topic/education/covid-19/

([16]) Unicefov urad za raziskave Innocenti in Svetovni program za hrano, delovni dokument „COVID-19: Missing More than a Classroom. The impact of school closures n children's nutrition“ (Covid-19: ko umanjka več kot le učilnica. Vpliv zaprtja šol na otroško prehrano), januar 2021.

([17]) Eurostat, „Living conditions in Europe“ (Življenjske razmere v Evropi), 2018.

([18]) Unicef, „Global annual results report 2019: Gender equality“ (Letno poročilo o svetovnih rezultatih 2019: enakost spolov).

([19]) FAO, IFAD, UNICEF, WFP in WHO, „The State of Food Security and Nutrition in the World 2020“ (Stanje prehranske varnosti in prehrane v svetu v letu 2020), 2020.

([20]) ChildFund Alliance, Eurochild, Save The Children, UNICEF in World Vision, „Our Europe. Our Rights. Our Future“ (Naša Evropa, naše pravice, naša prihodnost), januar 2021.

([21]) https://news.un.org/en/story/2020/05/1063882

L. ker lahko pomanjkljivosti v nacionalnih sistemih za zaščito otrok in odsotnost mehanizmov za nadnacionalno sodelovanje med državami članicami dodatno prispevajo k socialni izključenosti in izkoriščanju otrok, zlasti otrok migrantov; ker so se pojavila poročila o določeni stopnji diskriminacije zaradi postopkov in praks oblasti v čezmejnih družinskih sporih, v katere so vpleteni otroci ([22]); ker tudi dežurne službe za pomoč poročajo o porastu števila klicev, povezanih s primeri ugrabitve otrok, zlasti v zadnjih mesecih, kar gre pripisati poslabšanju obstoječih mednarodnih družinskih sporov;

M. ker je, sodeč po najnovejšem poročilu Komisije o napredku v boju proti trgovini z ljudmi ([23]), od vseh zabeleženih žrtev v vseh državah članicah skupaj skoraj četrtina otrok;

N. ker je po svetu 152 milijonov otrok vključenih v otroško delo, okoli 73 milijonov teh otrok pa je izpostavljenih eni od najhujših oblik otroškega dela, in sicer suženjstvu, prisilnemu delu zaradi zadolženosti, nevarnemu delu ali spolnemu izkoriščanju ([24]); ker je Komisija razglasila ničelno strpnost do otroškega dela kot politično prednostno nalogo, ki jo je treba spoštovati;

O. ker je tretjina deklet žrtev pohabljanja ženskih spolovil, petina pa se jih bo poročila še kot otroci; ker je pohabljanje ženskih spolovil mednarodno priznano kot kršitev človekovih pravic; ker so poroke otrok v nekaterih državah članicah še vedno težava in ker uničujoče vplivajo na pravice in zdravje deklet in žensk, vključno z resnim tveganjem za nastanek zapletov med nosečnostjo, ter izpostavljajo dekleta spolnim zlorabam, nasilju v družini in celo ubojem iz časti;

P. ker se je zaradi pandemije in omejitve gibanja v Evropski uniji povečalo nasilje v družini in nasilje na podlagi spola, po najnovejšem poročilu Europola ([25]) sodeč pa tudi spolna zloraba in izkoriščanje otrok prek spleta, tako na površinskem kot temnem spletu; ker od 70 % do 85 % otrok, ki so žrtve zlorabe, pozna osebo, ki jih zlorablja, in ker so večinoma žrtve oseb, ki jim zaupajo ([26]); ker so se zaradi teh ukrepov povečala tudi druga tveganja, povezana s podaljšanjem časa, preživetega na spletu, kot je kibernetsko nadlegovanje;

Q. ker so invalidni otroci ranljivi in so lahko žrtve socialne izključenosti, marginalizacije, diskriminacije in omejenega dostopa do storitev; ker je zanje bolj verjetno, da bodo zapostavljeni, izkoriščani ali spolno zlorabljeni; ker invalidni otroci bolj potrebujejo zdravstveno varstvo in so bolj odvisni od storitev v skupnosti ([27]);

R. ker je bilo leta 2019 30,3 % prosilcev za azil otrok, kar v EU pomeni 207 215 otrok; ker je bilo 7,1 % teh otrok mladoletnikov brez spremstva ([28]); ker so številni otroci na zunanjih mejah EU ali zunaj EU izpostavljeni nesprejemljivim humanitarnim razmeram; ker so otroci brez spremstva zelo ranljiva skupina in se soočajo z različnimi tveganji, tudi s tem, da postanejo žrtve kriminalnih mrež, nasilja, zlorab in izkoriščanja na migracijskih poteh znotraj in zunaj EU ([29]); ker otroci migranti pogosto nimajo dostopa do ukrepov za vključevanje, zaščite in socialne varnosti; ker se mladoletni prosilci za azil brez spremstva, ki dopolnijo 18 let, soočajo s posebnimi izzivi, saj morajo pogosto zapustiti svojo otrokom namenjeno nastanitev; ker lahko otroci, ki zaprosijo za mednarodno zaščito, trpijo zaradi zamud pri izdaji končne odločbe;

([22]) Resolucija Evropskega parlamenta z dne 29. novembra 2018 o vlogi nemške agencije za zaščito otrok (Jugendamt) pri čezmejnih družinskih sporih (UL C 363, 28.10.2020, str. 107).

([23]) COM(2020)0661.

([24]) ILO, „Global estimates of child labour: Results and trends, 2012-2016“ (Ocena otroškega dela po svetu: rezultati in trendi 2012–2016), 2017.

([25]) https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic

([26]) https://www.coe.int/en/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport

([27]) https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-ensuring-inclusion-in-covid-19-response/

([28]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics

([29]) Evropski center za boj proti tihotapljenju migrantov, 4. letno poročilo o dejavnostih.

S. ker obstajajo velike vrzeli in pomanjkljivosti pri izvajanju posebnih zaščitnih ukrepov in postopkovnih jamstev za otroke, določenih v skupnem evropskem azilnem sistemu, z razlikami med državami članicami, na primer glede možnosti, da otroci ostanejo pri svojih družinskih članih in/ali skrbnikih brez odvzema prostosti, zlasti pri združitvi družin v skladu z Direktivo Sveta 2003/86/ES ([30]), glede pogojev za sprejem, imenovanja zakonitih zastopnikov in skrbnikov ter dostopa do otrokom prijaznih informacij, zdravstvenih in socialnih storitev ter izobraževanja;

T. ker se tudi danes še vedno rojevajo otroci brez državljanstva, tudi v EU, in še vedno so otroci, ki nimajo dostopa do temeljnih pravic; ker po ocenah 200 milijonov otrok po vsem svetu nima rojstnega lista, kar povečuje tveganje za status brez državljanstva in jih postavlja v zelo zapostavljen položaj pri dostopu do pravic in storitev; ker je pravica otroka do pridobitve državljanstva in do registracije takoj po rojstvu določena v 7. členu Konvencije OZN o otrokovih pravicah;

U. ker so otroci med najbolj dovzetnimi za posledice podnebnih sprememb, ki vplivajo na njihovo pričakovano življenjsko dobo, njihovo zdravje, pravico do izobrazbe in pravico do zaščite, ter povzročajo razseljevanje v regijah, ki so izpostavljene naravnim nesrečam; ker so okoljska tveganja odgovorna za četrtino otroških smrti ([31]);

V. ker je udeležba otrok pri oblikovanju notranjih in zunanjih politik EU še vedno redek dogodek; ker bi bilo treba sistemsko vključevati udeležbo otrok na podlagi pravic v oblikovanje politik na ravni EU, nacionalni in lokalni ravni; ker imajo otroci pravico sodelovati v demokratičnem življenju in pri odločitvah, ki jih neposredno ali posredno zadevajo; ker imajo najbolj marginalizirane in izključene skupine še manj možnosti za sodelovanje v postopkih oblikovanja politik in sprejemanja odločitev;

W. ker je v EU še vedno veliko otrok pridržanih; ker je Odbor OZN za otrokove pravice pojasnil, da v kontekstu migracij otrok nikoli ne bi smeli pridržati in da pridržanja nikoli ni mogoče upravičiti kot otrokovo korist, kot je ta opredeljena v Newyorški deklaraciji za begunce in migrante z dne 19. septembra 2016; ker morajo države članice zagotoviti ustrezne in humane alternative pridržanju, ki ne vključujejo odvzema prostosti, zajemši jamstvo, da ukrepi proti covidu-19 nikoli ne bodo privedli do pridržanja otrok; ker bi morale države članice sistematično zbirati razčlenjene podatke o pridržanju otrok v okviru migracij, Komisija pa bi morala spodbujati primerljivost tovrstnih podatkov prek Eurostata;

X. ker je pandemija še posebej prizadela otroke, nameščene v zaprtih ustanovah; ker ukrepi za omejitev gibanja še povečujejo ranljivost otrok, ki živijo v psihiatričnih ustanovah in ustanovah socialnega varstva, sirotišnicah, begunskih taboriščih, centrih za pridržanje in drugih zaprtih ustanovah; ker je verjetno, da bodo primeri nasilja nad otroki, zaprtimi v teh ustanovah, ostali neodkriti, socialne službe za otroke in družine pa so preobremenjene in njihovo delo moteno;

Y. ker je v splošni uredbi o varstvu podatkov ([32]) upoštevano, da otroci potrebujejo posebno varstvo v zvezi s svojimi osebnimi podatki in da jim morajo biti informacije o osebnih podatkih predstavljene na otrokom prijazen način; ker mora biti dostop otrok do platform družbenih medijev tesno povezan z njihovim dobrim razumevanjem digitalnih tehnologij; ker je spodbujanje digitalnega izobraževanja, pismenosti in spretnosti ključnega pomena za preprečevanje zlorabe družbenih medijev, zlasti v primeru mladoletnih uporabnikov, ki dostopajo do platform, za katere ni potrebno preverjanje starosti, da bi tako zaščitili ranljive skupine, zlasti otroke;

1. pozdravlja pobudo Komisije o pripravi nove celovite strategije o otrokovih pravicah deset let po tem, ko je bila leta 2011 sprejeta Agenda EU za otrokove pravice; poziva k pripravi ustreznih zakonodajnih in nezakonodajnih predlogov ter zavezujočih in nezavezujočih instrumentov EU za obravnavanje izzivov, s katerimi se soočajo otroci;

([30]) Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L 251, 3.10.2003, str. 12).

([31]) UNICEF, „Reimagining our Future: Building Back Better from COVID-19“ (Premislimo našo prihodnosti: kako po covidu-19 graditi boljše), junij 2020.

([32]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

2. poudarja, da je otrok najprej in predvsem otrok ne glede na njegovo etnično pripadnost, spol, narodnost ali socialno in ekonomsko ozadje, sposobnosti ali status migranta ali rezidenta in da mora biti otrokova korist del vseh politik, postopkov in ukrepov EU, ki se nanašajo na otroke;

3. ponovno poziva Komisijo, naj v strategijo EU o otrokovih pravicah vključi vse določbe iz resolucije Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2019 o otrokovih pravicah ob 30. obletnici Konvencije OZN o otrokovih pravicah;

4. poudarja, da mora strategija EU upoštevati uravnoteženo zastopanost spolov z vključitvijo vidika spola v vse sektorje načrtovanja programov, pri čemer je treba pozornost nameniti dobrobiti in krepitvi vloge deklet, obravnavati njihove posebne potrebe in priznati njihove pravice;

5. poudarja, da bi bilo treba v strategiji pozvati države članice, naj dodelijo vsa potrebna sredstva za učinkovito izvajanje Konvencije OZN o otrokovih pravicah; poleg tega poziva države članice, naj obravnavajo strukturne neenakosti in dajo prednost javnim naložbam v izobraževanje, zdravstveno varstvo, stanovanja, družinsko podporo in otroško varstvo ter naj vlagajo v kakovostne univerzalne storitve, ki so dostopne vsem otrokom; poziva države članice, naj okrepijo zmogljivosti delavcev v socialnih službah, da bi podprli otroke in družine, ki se soočajo s posebnimi izzivi, ter najbolj obremenjene akterje v službah za zaščito otrok;

6. poziva države članice, naj vsakemu otroku zagotovijo pravico do izobraževanja in ukrepajo proti zgodnjemu opuščanju šolanja ter ga preprečujejo ter vsem ne glede na spol zagotovijo enak dostop do kakovostnega, vključujočega izobraževanja od zgodnjega otroštva do najstniških let, tudi romskim otrokom, invalidnim otrokom, otrokom brez državljanstva in otrokom migrantov ter tistim, ki živijo v izrednih humanitarnih razmerah;

7. poudarja, da digitalno izobraževanje nikoli ne bi smelo trajno nadomestiti pouka v učilnici, zlasti kadar je dostop do tehnologij omejen, in bi se ga bilo treba posluževati le v skrajnem primeru, kot je pandemija, ali kot dopolnilo pouku v učilnici; poziva Komisijo, naj temeljito oceni, kako je kriza vplivala na pravico do izobraževanja, in naj na podlagi rezultatov te analize državam članicam predlaga priporočila;

8. poziva države članice, naj uvedejo posebne dejavnosti za „varne šole“, vključno z zagotavljanjem higienskih izdelkov in poučevanjem otrok o umivanju rok in drugih higienskih ukrepih med pandemijo covida-19 na otrokom prijazen način;

9. poziva države članice, naj zagotovijo pravico do vključujočega izobraževanja in dostop do celovitih, starosti primernih informacij o spolu in spolnosti ter dostop do spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva in izobraževanja o odnosih; želi spomniti, da je izobraževanje na tem področju v skladu z najnovejšim poročilom Komisije nujno, da bi zagotovili celovito izobraževanje in zaščito otrok;

10. ponovno poziva EU, naj okrepi ukrepe za odpravo vseh oblik nasilja nad otroki in njihove diskriminacije, vključno s fizičnim, spolnim, ekonomskim in psihološkim nasiljem, poškodbami, zlorabami, zanemarjanjem, slabim ravnanjem in izkoriščanjem na spletu in drugje, prisilnimi porokami, trgovino z ljudmi, zlorabo in izkoriščanjem otrok migrantov, mučenjem, uboji iz časti, pohabljanjem ženskih spolovil, incestom, prisilno opustitvijo šolanja in uporabo otrok za vojake; poudarja, da je treba pri vseh zakonodajnih in nezakonodajnih pobudah, ki se nanašajo na otrokove pravice, upoštevati strategijo EU o otrokovih pravicah, če želimo otroke dosledno zaščititi pred nasiljem, trgovino z ljudmi in izkoriščanjem; poziva Komisijo, naj objavi časovni razpored v zvezi s temi predlogi, pri tem pa zagotovi izvajanje svojih priporočil z ustreznim in učinkovitim mehanizmom spremljanja;

11. poziva Komisijo in države članice, naj v zakonodaji in praksi odpravijo delo otrok in vse druge oblike dela, ki lahko škodujejo zdravju in varnosti otrok; poudarja, da je treba nujno obravnavati to vprašanje, saj kriza zaradi covida-19 vpliva na najbolj ranljive, ki sta jih prizadela zmanjšanje dohodka in slab dostop do socialne zaščite, zaradi česar je več otrok prisiljenih v delo; zato poziva Komisijo, naj otrokove pravice vključi v prihodnji okvir EU za trajnostno upravljanje, vključno z obveznimi zahtevami EU glede primerne skrbnosti, in naj s programi sodelovanja podpre tretje države pri odpravljanju dela otrok; priporoča, naj se sprejme medsektorska obvezna primerna skrbnost in zagotovi, da bodo vse politike EU prijazne do otrok, in sicer z zavezo k izvajanju predhodnega in naknadnega nadzora človekovih pravic;

12. poziva Komisijo in podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj si bolj prizadevata za preprečevanje in odpravo hudih kršitev, katerih žrtve so otroci, prizadeti v oboroženih spopadih; je zelo zaskrbljen, ker je združevanje otrok in njihovo novačenje v oborožene skupine pogosto posledica tega, da otroci nimajo drugih možnosti; poudarja, kako pomembno je, da v okviru zunanjega delovanja ter protiteroristični in varnostni politiki EU nadaljujemo program za otroke, prizadete v oboroženih spopadih, v skladu z akcijskim načrtom EU za človekove pravice in demokracijo, ki ga je treba vključiti v politične dialoge, misije in operacije skupne varnostne in obrambne politike, reforme varnostnega sektorja in mediacijo; poziva Komisijo in podpredsednika/visokega predstavnika, naj v delegacijah EU imenujeta posebne uradnike za zaščito otrok in ustanovita posebne oddelke za to; poziva države članice, naj zaščitijo otroke, ki so njihovi državljani, ki so morda pridržani zaradi kaznivih dejanj, povezanih z varnostjo, ali povezovanja z oboroženimi skupinami, ter jim olajšajo vrnitev v državo izvora zaradi rehabilitacije, ponovne vključitve in/ali po potrebi pregona ob polnem spoštovanju mednarodnega prava;

13. poudarja, da je zaščita otrok pred spolnim izkoriščanjem in zlorabo bistvenega pomena; obžaluje, da 23 držav članic še ne izvaja direktive o spolni zlorabi otrok; je seznanjen, da Svet Evrope namenja poudarek sodelovanju z več deležniki kot osnovi za odziv na spolno zlorabo otrok na spletu, ki vključuje organe kazenskega pregona, nacionalne organe, mehanizme poročanja in ponudnike storitev/industrijo; pozdravlja namero Komisije, da bo v prvi polovici leta 2021 predlagala dolgotrajnejši zakonodajni okvir za boj proti spolni zlorabi otrok; ponovno izraža podporo ustanovitvi evropskega centra za preprečevanje spolne zlorabe otrok in boj proti njej, kar trenutno preučuje Komisija; pozdravlja delo Europola na področju preprečevanja, in sicer njegove kampanje ozaveščanja za preprečevanje spolnega izkoriščanja otrok na spletu ([33]), ([34]);

14. poudarja, da je zaskrbljujoče, kako sta se povečala nasilje nad otroki in njihova zloraba, dostop do socialnih služb in ustanov za zaščito pa je med pandemijo covida-19 postal zelo otežen; poudarja, kako pomembno je oblikovati preventivne politike za boj proti nasilju nad otroki na ravni EU; poudarja vlogo agencij in organov EU pri izvajanju zakonodajnega okvira EU o otrokovih pravicah; poziva Komisijo, naj v strategijo vključi akcijski načrt EU s standardi in merili za ponudnike spletnih storitev in tehnološka podjetja, da bi otroci na spletu ostali varni in ne bi bili le zaščiteni pred udeležbo v nezakonitih vsebinah in pred škodljivimi vsebinami; poziva države članice, ki tega še niso storile, naj inkriminirajo spletno pridobivanje otrok za spolne namene in spletno zalezovanje;

15. poziva Komisijo, naj zagotovi, da je strategija skladna s prednostnimi nalogami in zakonodajnimi predlogi iz strategije EU za učinkovitejši boj proti spolni zlorabi otrok, strateškega okvira EU za Rome za enakost, vključevanje in udeležbo, strategije EU za enakost spolov in strategije EU za enakost LGBTIQ za obdobje 2020–2025;

16. meni, da je ključno v strategijo EU vključiti konkretne ukrepe za naložbe v otroke, vključno z uvedbo evropskega jamstva za otroke z ustreznimi viri, da bi izkoreninili revščino otrok; poziva Komisijo, naj v skladu s svojo zavezo v prvem četrtletju leta 2021 predstavi predlog za vzpostavitev evropskega jamstva za otroke, države članice pa poziva, naj pospešijo njegovo izvajanje ter za boj proti revščini in socialni izključenosti otrok namenijo vsa možna sredstva, vključno s sredstvi EU, kot so Evropski socialni sklad plus (ESS+), pomoč za okrevanje za kohezijo in območja Evrope (ReactEU), instrument za okrevanje in odpornost, Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), InvestEU, Erasmus+ ter Sklad za azil in migracije (AMF); poudarja, da bi morale države članice oblikovati večletne nacionalne strategije za boj proti revščini in socialni izključenosti otrok ter nacionalne akcijske načrte jamstva za otroke;

17. ga skrbi, da bo v okviru okrevanja po krizi zaradi covida-19 potreba po boju proti revščini otrok večja in da bo revščina vse bolj vplivala na otroke kot najranljivejšo skupino med najbolj prikrajšanimi; poziva, naj se strategijo EU dopolni s celovito strategijo za boj proti revščini, vključno z ukrepi za zagotavljanje dostojnih in cenovno dostopnih

([33]) https://www.europol.europa.eu/activities-services/public-awareness-and-prevention-guides/online-sexual-coercion-and-extortion-crime

([34]) https://www.europol.europa.eu/stopchildabuse

stanovanj ter obravnavanje brezdomstva; opozarja, da je treba v vsaki strategiji za izkoreninjenje revščine otrok upoštevati razmere samohranilstva in družin z veliko otroki, saj enostarševska gospodinjstva in tista, v katerih živi veliko otrok, spadajo med ranljive skupine;

18. poudarja, kako pomembno je, da se v skladu s programom EU za zdravje s strategijo EU uvedejo ukrepi za zagotovitev dobrega dostopa do zdravstvenega varstva za otroke in družine, pri tem pa se upoštevajo težave, ki jih imajo otroci pri dostopu do te pravice;

19. poudarja, da je treba s strategijo EU uvesti ukrepe za posodobitev sedanjega okvira EU za ukrepanje na področju duševnega zdravja in dobrega počutja, ki bi moral biti popolnoma vključujoč, da bi zadovoljili tudi potrebe otrok v ranljivem položaju ter iz marginaliziranih in rasno opredeljenih skupin; poziva Komisijo in države članice, naj povečajo naložbe v duševno zdravje in psihosocialne storitve za otroke in družine, zlasti v državah z nizkimi in srednjimi dohodki ter v državah z nestabilnimi humanitarnimi razmerami; poziva države članice, naj vzpostavijo mehanizme za zgodnje odkrivanje težav z duševnim zdravjem; poziva k popolni vključitvi psihosocialne podpore in podpore za duševno zdravje v nacionalne in mednarodne sisteme za zaščito otrok ter k usposabljanju strokovnjakov o posebnih potrebah otrok;

20. ponovno poziva k zagotovitvi otrokom prijaznega pravosodnega sistema z ustreznimi in vključujočimi postopki, ki bodo upoštevali potrebe vseh otrok; poudarja, kako pomembno je zagotoviti pravico otroka, da izrazi svoje mnenje, do pomoči pravnega zastopnika in do popolne obveščenosti na otroku prijazen način v vseh fazah sodnega postopka v skladu s členoma 4 in 16 Direktive (EU) 2016/800 ter členoma 22 in 24 Direktive 2012/29/EU ([35]), in sicer tudi za otroke pri migracijah s posebnim poudarkom na mladoletnikih brez spremstva; poziva države članice, naj hitro prenesejo in izvršujejo direktive; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo sodišča za otroke in družine delovala kot osnovna služba, da bodo še naprej izvajala nujne obravnave in izvrševala sodne odločbe v zvezi s skrbjo za otroke, ki jim neposredno grozi zanemarjanje ali zloraba, in njihovo zaščito; opozarja, da bi bilo treba uvesti posebne zaščitne ukrepe za otroke, ki so vključeni v sodne ali sorodne postopke, in poudarja, da je treba usposobiti specializirano osebje;

21. z obžalovanjem ugotavlja, da 11 od 27 držav članic otrokom ni zagotovilo dostopa do spletnih ciljno usmerjenih informacij o pravosodnem sistemu, kot je interaktivno izobraževanje o zakonitih pravicah, in poziva vse države članice, naj zagotovijo, da bodo imeli otroci dostop do teh informacij na njim prijazen način, pri čemer se naj upoštevajo vse vrste invalidnosti, ki bi lahko ovirale dostop ([36]);

22. poudarja, kako pomembna je otrokova korist v čezmejnih družinskih sporih; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo izpolnjevale svoje obveznosti, določene v uredbi Bruselj IIa ([37]), in da bodo nacionalni organi priznali in izvrševali sodbe, izdane v drugi državi članici, v zadevah v zvezi z otroki, kot so sodbe glede skrbništva, pravic do stikov in preživninskih zadev; poudarja pomen tesnega sodelovanja in učinkovite komunikacije med različnimi nacionalnimi in lokalnimi organi, ki so vpleteni v postopke za varstvo otrok; poziva države članice, naj kljub restriktivnim ukrepom zaradi pandemije spoštujejo pravico otrok do stikov s starši, če to ne ogroža njihove varnosti in zdravja;

23. poziva EU, njene agencije in države članice, naj odpravijo apatridnost otrok v EU in zunaj nje, vključno z izboljšanjem zmogljivosti bistvenih uradnikov, da prepoznajo in zabeležijo apatridnost v okviru migracij in azila ter se ustrezno odzovejo, spodbujanjem in zagotavljanjem splošnega dostopa do registracije rojstev in izdaje rojstnih listov ne glede na status staršev, tudi za družine LGBTQI+, uvedbo, izboljšanjem in izvajanjem pravnih zaščitnih ukrepov za preprečevanje apatridnosti otrok ter uvedbo in izboljšanjem postopkov za ugotavljanje apatridnosti otrok, ki temeljijo na pravicah otrok, da bi izpolnili mednarodne obveznosti do apatridnih oseb v okviru migracij v skladu s koristmi otroka in njegovo pravico do pridobitve državljanstva;

([35]) Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

([36]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf

([37]) Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL L 338, 23.12.2003, str. 1).

24. poudarja, da je treba v strategijo EU vključiti ukrepe za izboljšanje položaja otrok pri migracijah in zaščito njihovih interesov tako znotraj kot zunaj EU in v vseh fazah azilnih postopkov; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo izvajanje zaščitnih ukrepov in procesnih pravic otrok v skupnem evropskem azilnem sistemu, pri čemer naj posebni poudarek namenijo hitrim postopkom za združitev družine v skladu z Direktivo 2003/86/ES, dostopu do ustreznih pogojev za sprejem, socialni in zdravstveni oskrbi, pravočasnemu imenovanju usposobljenih zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletnike brez spremstva ter dostopu do otrokom prijaznih informacij;

25. poudarja pomen integracije in vključevanja otrok migrantov in beguncev; ponovno poudarja, kako pomembno odpraviti vse ovire za dostop do osnovnih storitev ter ukrepov za integracijo in vključevanje, vključno s psihosocialno podporo in podporo za duševno zdravje, ter otrokom zagotoviti možnosti za večjo socialno vključenost; poziva Komisijo, naj sprejme nujne ukrepe za ozaveščanje o pomenu spreminjajočih se diskurzov o migracijah in boju proti negativnim stereotipom;

26. meni, da bi morala strategija kot prednostno nalogo določiti pravice otrok v zvezi z odvzemom prostosti v skladu s pravicami iz globalne študije OZN o otrocih, ki jim je odvzeta prostost; poziva EU in države članice, naj okrepijo ukrepe za odpravo pridržanja otrok, zlasti v okviru migracij, in razvijejo alternative odvzemu prostosti v okviru lokalnih skupnosti, ki so v skladu z največjo koristjo otroka ter otrokom omogočajo, da ostanejo pri svojih družinskih članih in/ali skrbnikih brez odvzema prostosti, dokler se rešuje njihov migracijski status;

27. meni, da bi morala strategija EU vključevati in spodbujati pravice ranljivih otrok na vseh področjih politike ter sprejeti presečni pristop, ki upošteva številne oblike diskriminacije, ki jo med drugim doživljajo otroci iz rasno opredeljenih skupin, invalidni otroci, otroci brez starševske oskrbe ali otroci, ki jim to grozi, otroci iz ustanov za oskrbo, otroci LGBTIQ, otroci iz etničnih manjšin, migrantski in begunski otroci, otroci brez državljanstva in otroci brez dokumentov, otroci, ki so žrtve nasilja in spolne zlorabe, otroci, na katere neposredno ali posredno vplivajo pravosodni sistemi, otroci s težavami v duševnem zdravju, brezdomni otroci, dekleta in otroci zaprtih staršev; opozarja, da so socialne storitve in družinska podpora bistvenega pomena za preprečevanje ločitve družin in socialne izključenosti;

28. poudarja, da se romski otroci, zlasti romske deklice, po vsej Evropi soočajo z dodatnim bremenom rasizma in diskriminacije na podlagi spola, zaradi česar so potisnjeni na rob svoje družbe; poudarja, da romski fantje in dekleta zaradi nizke izobrazbe, visoke stopnje neredne prisotnosti pri pouku in zgodnjega opuščanja šolanja, nevključujočih šolskih sistemov, visoke stopnje brezposelnosti in slabih zaposlitvenih možnosti nimajo realnih možnosti za vključevanje in polno udeležbo v družbi; opozarja, da je številnim romskim dekletom brez dokumentov onemogočen dostop do izobraževanja, zdravstvenega varstva in drugih povezanih storitev, ter nadalje opozarja, da bolj razširjena rasizem in anticiganizem vplivata na varnost romskih deklet in so te vse bolj izpostavljene socialni izključenosti, izkoriščanju, trgovini z ljudmi in nasilju ([38]);

29. meni, da bi morala strategija EU predlagati vključujoč pristop k zaščiti najranljivejših otrok v skladu z Listino, Konvencijo OZN o otrokovih pravicah in splošnimi pripombami Odbora OZN za otrokove pravice ter cilji trajnostnega razvoja in njihovimi cilji, povezanimi z otroki, pri čemer nihče ne bo zapostavljen; ponovno poudarja, da je treba s socialnimi naložbami ustvariti varno okolje za ranljive otroke in njihove družine, ter priznava, da bi bilo treba prepoznati stanovanjske pogoje za otroke in družine ter jih vključiti v opredelitev ranljivosti; poudarja, da je treba s sredstvi, izvajanjem in programi spremljanja razvijati in krepiti integrirane nacionalne in mednarodne programe za zaščito otrok;

30. poudarja, da je treba v notranjih in zunanjih politikah EU obravnavati fizične (slaba infrastruktura in geografija), tehnološke (slabo delujoče naprave), kulturne (spolne in družbene norme, kulturna praksa, invalidnost ali manjšinski status) ter ekonomske in socialne ovire za digitalne tehnologije;

31. poudarja, kako pomembno je, da EU vlaga v digitalno pismenost, da bi vsem otrokom, zlasti tistim iz nezadostno pokritih ali marginaliziranih skupnosti, zagotovili brezplačen dostop do digitalne pismenosti in digitalnega izobraževanja, pri čemer se osredotoča na krepitev njihove odpornosti in zagotavljanje psihosocialne podpore; ugotavlja, da bi lahko bile te naložbe del novega programa znanj in spretnosti za Evropo evropskega izobraževalnega prostora ter da bi lahko bile

([38]) https://rm.coe.int/16800c0a86

deležne sredstev sklada EU za razvoj in humanitarnega sklada EU; poudarja, da so naložbe, s katerimi se zagotavlja, da lahko izobraževalni sistemi vsem otrokom omogočijo digitalno izobraževanje, pismenost in spretnosti, ključne za spodbujanje razumevanja digitalnih tehnologij pri otrocih, premagovanje neenakosti, izboljšanje digitalne vključenosti ter krepitev vloge in zaščito otrok in njihovih pravic na spletu in drugje; želi spomniti, da bi bilo treba z razvojem digitalnega izobraževanja, pismenosti ter znanj in spretnosti otroke usposobiti za boj proti nevarnostim digitalnega prostora ter za upravljanje njihovih odgovornosti pri interakciji znotraj tega prostora;

32. poziva Komisijo, naj vključi stališča otrok z vzpostavitvijo formalnih mehanizmov za dialog in posvetovanje ter zagotavljanjem njihove polne in smiselne udeležbe pri odločanju, pri čemer naj se posebni poudarek nameni večjemu prepoznavanju najbolj ranljivih, kot so dekleta, otroci, ki živijo v revščini, razseljeni otroci in otroci migranti ter invalidi;

33. poziva Komisijo in države članice, naj uvedejo posebne mehanizme za ocenjevanje posledic pandemije covida-19 za vse otroke, da bi zbrali podatke in bi lahko bolje oblikovali nacionalne akcijske načrte za reševanje vprašanj, ki zadevajo otroke, na podlagi stališča otrok; poziva države članice, naj pri določanju nacionalnih načrtov za okrevanje upoštevajo pristop, usmerjen na pravice otrok;

34. poziva Svet, naj sprejme sklepe o strategiji EU in po zgledu Evropskega soglasja o razvoju določi nov obvezen okvir za institucije EU in države članice, da bo mogoče vzpostaviti dobro zasnovane in ustrezno financirane integrirane nacionalne in mednarodne sisteme za zaščito otrok;

35. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da se v vseh notranjih in zunanjih politikah, ukrepih in programih EU, ki neposredno ali posredno vplivajo na otroke, prednost nameni pravicam otrok in so te vanje vključene, ter zagotovijo doslednost in skladnost v vseh različnih instrumentih;

36. poziva Komisijo, naj oblikuje označevalec za otroke pri dodeljevanju proračunskih sredstev, da bodo lahko institucije in partnerji EU z zbiranjem po spolu ločenih in specifičnih podatkov merili in spremljali naložbe EU v otroke, da bi opredelili vrzeli med političnimi in finančnimi zavezami in ocenili podporo EU za pravice otrok;

37. poziva države članice, naj pripravijo letni akcijski načrt za izvajanje določb iz strategije EU o otrokovih pravicah in vključijo nacionalne akcijske načrte v načrt EU za okrevanje in odpornost;

38. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo ustrezno financiranje strategije EU o otrokovih pravicah in poskrbijo, da bodo notranji in zunanji instrumenti financiranja EU ter nacionalni proračuni podpirali izvajanje njenih prednostnih nalog;

39. poziva Komisijo, naj ustrezno spremlja izvajanje te strategije v državah članicah; opozarja, da je treba zagotoviti smiselno in vključujočo udeležbo otrok na podlagi pravic v celotnem procesu oblikovanja in izvajanja strategije ter uporabiti merila in kazalnike za boljše spremljanje napredka;

40. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.